

VOCEA POPORULUI

№ 8 (1536)

ZIAR NAȚIONAL

VINERI, 25 FEBRUARIE 2022

FSCRE își exprimă îngrijorarea față de situația social-economică din țară >> p.3

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

Sindicatul solicită ca rezidențiatul să fie inclus în stagiul de cotizare >> p.5

Actual

Biroul executiv al CNCNC a trasat prioritățile pentru viitor

Biroul executiv al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective s-a întrunit recent într-o ședință. La reuniune au participat reprezentanții partenerilor sociali de nivel național.

>> p.4

Consultațiile economistului și ale juristului

>> p.6

Creșele la locul de muncă, o oportunitate pentru femeile cu copii

Angajatorii vor putea deschide în incinta întreprinderilor creșe pentru copiii angajaților. Un proiect de lege în acest sens a fost votat de Parlament.

>> p.7

Provocările pandemiei au solidarizat sindicatele din întreaga lume

” Președintele CNSM a discutat, la Bruxelles, cu secretarul general al ITUC perspectivele de cooperare

Pe 1 martie este Sărbătoarea Mărtisorul; pe 2 martie – Ziua memoriei și recunoștinței (Ziua de comemorare a celor căzuți în conflictul armat din 1992 pentru apărarea integrității și independenței Republicii Moldova și a victimelor acestui conflict)

Igor Zubcu, președinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a avut, pe 21 februarie curent, la Bruxelles, Belgia, o întrevedere cu Sharan Burrow, secretar general al Confederației Internaționale a Sindicatelor (ITUC).

Obiectivele și subiectele de dialog s-au axat pe perspectivele de colaborare internațională pentru perioada următoare, pe consolidarea relațiilor de parteneriat și de solidaritate în contextul reabilitării mișcării sindicale în

perioada post-pandemică, scrie sindicat.md.

Președintele CNSM a reiterat importanța afilierii Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova la Confederația Internațională a Sindicatelor și beneficiile de cooperare din ultimii ani. De asemenea, liderul sindical a relevat mai multe informații despre mișcarea sindicală din R. Moldova în contextul provocărilor crizei pandemice vizând situația social-economică din țară, provocările privind promovarea și apărarea dreptu-

rilor lucrătorilor și membrilor de sindicat, negocierile colective, respectarea și ratificarea Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii de către Republica Moldova.

Sharan Burrow a subliniat, la rândul ei, importanța și rolul organizațiilor membre ale ITUC pentru implementarea pilonilor de activitate ai ITUC pentru perioada actuală și a priorităților de activitate. În acest sens, Burrow a făcut referire la acțiunile ITUC privind Contractul Social Universal, campaniile desfășurate de ITUC

cu privire la salariul minim; justiția fiscală; situația privind schimbările climatice și tranziția justă; inspecția muncii etc.

Totodată, la întrevedere au participat Owen Tudor, secretar general adjunct al ITUC, Luca Visentini, secretar general al Consiliului Regional Pan-European (PERC), Anton Leppik, secretar executiv al PERC, Goda Neverauskaite, consilier PERC, și Tatiana Marian, șefa Departamentului mass-media și relații internaționale din cadrul CNSM.

>> p.2

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

VOCEA
POPORULUI

RE-INDICE DE ABONARE
67798

» ACTIVITATEA CNSM

2

Atitudine

CNSM își exprimă îngrijorarea legată de nesoluționarea unei probleme de către Guvern

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova este nedumerită și îngrijorată în legătură cu tergiversarea aprobării de către Guvern a proiectului de Hotărâre cu privire la modificarea punctului 1 din Hotărârea Guvernului nr. 165/2010, care prevede stabilirea cuantumului minim în mărime de 3500 de lei, de la 1 februarie curent, se arată într-o Declarație a CNSM.

„Cu regret, constatăm că subiectul în cauză nu a fost inclus nici pe ordinea de zi a ședinței Guvernului din 16 februarie curent, deși proiectul a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale și supus procesului de avizare (număr unic 650/MMPS/2021) încă la începutul anului 2022”, relevă comunicatul CNSM.

Majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real este un angajament comun al partenerilor sociali – Guvern, Sindicate și Patronate –, agreat prin semnarea Memorandului între CNSM și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, precum și urmare a celor convenite în cadrul ședinței Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 22.12.2021.

„Considerăm inadmisibilă încălcarea principiilor parteneriatului social în condițiile unei situații social-economice dificile a populației din țară. Or, pentru

12 luni ale anului 2021, inflația a constituit tocmai 13,94%, iar conform prognozelor Băncii Naționale a Moldovei pentru anul curent, acest indicator va crește în continuare, până la 18,8 la sută, ceea ce va afecta dezastruos nivelul de trai al populației”, mai subliniază CNSM.

Majorarea cuantumului minim garantat va constitui o măsură importantă de motivare a personalului din sectorul real, mai cu seamă a celor 17,4% dintre salariații din sectorul real, care, conform datelor Biroului Național de Statistică pentru septembrie 2021, beneficiau de un salariu mediu lunar mai mic de 4000 de lei.

În aceste condiții, CNSM solicită insistent Guvernului aprobarea Hotărârii de Guvern pentru stabilirea noului cuantum minim garantat al salariului în sectorul real în mărime de 3500 de lei, se mai arată în documentul citat.

Întâlnire la vârf

Provocările pandemiei au solidarizat sindicatele din întreaga lume

(Continuare din p. 1)

Părțile au expus unele acțiuni comune pe programe de colaborare în beneficiul viitorului muncii și al protecției drepturilor lucrătorilor prin prisma priorităților de activitate ale Confederației Internaționale a Sindicatelor, prin in-

tegrarea Republicii Moldova în spațiul social-economic european, realizarea Agendei 2030 pentru Dezvoltare Durabilă și alte chestiuni importante pentru mișcarea sindicală.

De asemenea, președintele CNSM a avut discuții cu Paapa Danquah, directorul Departamen-

tului juridic al ITUC, și cu Vera Dos Santos Costa, directorul Departamentului educațional al Institutului European al Sindicatelor privind aspecte ce vizează domeniul muncii prin prisma provocărilor juridice și perspectivele de colaborare pe domeniul educației sindicale.

Alertă

Guvernul a solicitat Parlamentului instituirea stării de urgență

După ședința Consiliului Suprem de Securitate din 24 februarie, cu referire la situația din Ucraina, președintele Maia Sandu a făcut o Declarație, în care se spune, între altele: „Dragi cetățeni, în această dimineață, Rusia a lansat atacuri militare asupra țării vecine Ucraina, încălcând flagrant normele dreptului internațional. Comunitatea internațională e unanimă în condamnarea acestui act de război”.

În acest context, a fost convocată ședința Consiliului Suprem de Securitate pentru a analiza situația creată. Acesta a stabilit mai multe măsuri, printre care faptul că Guvernul va cere Parlamentului să declare stare de urgență. Totodată, s-a dispus convocarea Comisiei Situații Excepționale, pentru a întreprinde un șir de acțiuni necesare pentru gestionarea acestei crize și provocărilor umanitare, precum și intensificarea eforturilor de patrulare ale subdiviziunilor MAI pentru a preveni eventuale provocări.

Maia Sandu a mai relevat că mai multe curse cu destinația Ucraina au aterizat la Chișinău. „Vom avea grijă de acești oameni. Vom ajuta oamenii care au nevoie de sprijinul nostru. Avem pregătite mai multe scenarii în cazul unui flux mai mare de refugiați”.

Șefa statului a dat asigurări că autoritățile monitorizează atent evoluția situației din țară și din regiune. „Suntem în contact cu autoritățile din statele vecine și cu alți parteneri externi. Fac un apel către autoritățile administrației publice locale să fie disponibile și la datorie, și să conlucreze cu autoritățile centrale, la nevoie”, a spus în încheiere Maia Sandu.

Sindicatele din Republica Moldova sunt profund îngrijorate în legătură cu situația din Ucraina, care se află în stare de război. Membrii Comitetului Confederal al CNSM, întruniți joi în ședință, au votat o declarație, în care se arată că „Nici un fel de ambiție politică sau de alt ordin nu are justificare atunci când e vorba de viața oamenilor pasnici. CNSM pledează pentru pace și pentru găsirea unei soluții diplomatice la conflictul care a angrenat cele două țări. Noi pledăm pentru pace între popoare, între cetățenii europeni, de orice naționalitate ar fi ei. Conflictul armat nu poate duce la nimic bun în Europa, care este casa noastră, a tuturor celor care doresc libertate, democrație și prosperitate.

Suntem alături de poporul ucrainean, de confrății noștri sindicalști din Ucraina, pe care îi susținem moral”, se arată în declarația CNSM.

De menționat, că joi, 24 februarie, începând cu ora 12:00, a fost închis spațiul aerian al RM. Anunțul a fost făcut de vicepremierul Andrei Spînu, pe contul său de Telegram. Cursele vor fi orientate spre alte aeroporturi, a mai scris acesta.

Cor. VP

Vești bune

Compensații anuale mai mari pentru cadrele didactice din învățământul general

Cadrele didactice și de conducere din instituțiile de învățământ general vor primi compensații majorate, începând cu anul 2022. Guvernul a aprobat, pe 23 februarie, creșterea cuantumului compensației de la 2000 de lei la 4000 de lei pentru un an de studii.

Potrivit Direcției comunicare și protocol a Executivului, compensațiile pentru personalul didactic sunt prevăzute pentru procurarea de suporturi didactice (dicționare, crestomații, reviste de specialitate, auxiliare didactice, literatură artistică); a tehnici de calcul (calculator/laptop/tabletă, componente PC, periferice PC, software pentru PC),

a produselor software, a consumabilelor pentru calculatoare, pentru servicii de Internet, dar și pentru produse de birou și papetărie.

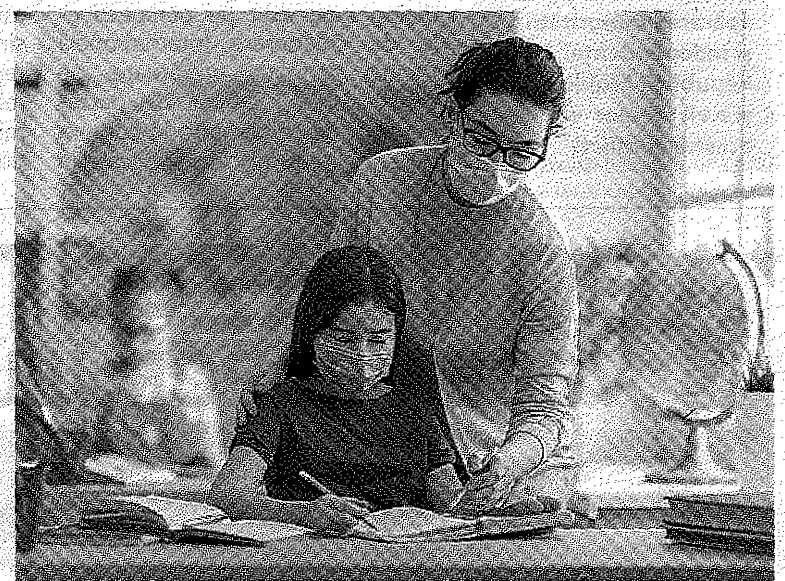
Compensațiile vor fi acordate pentru toate cadrele didactice care activează în învățământul general public, inclusiv pentru cadrele de conducere care desfășoară activitate didactică.

Majorarea cuantumului compensației de la 2000 de lei la 4000 de lei este un angajament al Guvernului, asumat în Programul de guvernare, în acest scop fiind prevăzute circa 172 mln. de lei. De aceste compensații vor beneficia peste 43000 de cadre didactice titulare și de conducere.

Proiectul a fost elaborat de Ministerul Educației și Cercetării și are scopul de a sprijini formarea profesională continuă și a asigura creșterea calității procesului de predare-învățare-evaluare, precum și implementarea eficientă a TIC în educație, dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice etc.

Federația Sindicală a Educației și Științei a susținut permanent revendicările pedagogilor, care erau nevoiți uneori să cumpere din bani proprii cărți, reviste etc., necesare în procesul educațional. Acest suport material este bine-venit mai ales pentru cadrele didactice de la țară, care nu au posibilitățile celor din orașe pentru autoinstruire.

Cor. VP

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Opinii

Congresul IV al CNSM, evenimentul anului

Cel mai important eveniment din anul acesta va fi, fără îndoială, Congresul IV al CNSM, care urmează să aibă loc în iunie 2022. La acest for se vor da aprecieri evoluției mișcării sindicale, vor fi adoptate documente de bază privind strategia pentru următorii ani, vor fi discutate probleme actuale, stringente.

Am adresat liderilor sindicali ai federațiilor, precum și reprezentanților CNSM din teritoriu, următoarele întrebări:

? Ce așteptări aveți de la Congresul IV al CNSM? Ce schimbări ați dori să se producă în viața sindicală și în promovarea drepturilor salariaților, în lupta pentru aceste drepturi? Cum credeți că ar trebui să fie relațiile sindicatelor cu guvernarea și pentru ce forme de cooperare pledați?

Mihail LAȘCU, președintele Federației Sindicatelor din Moldova „Sindlex”:

„Obiectivul primordial este grija de omul muncii, sănătatea și securitatea la locul de muncă”

Mișcarea sindicală, pe parcursul anilor, s-a afirmat drept o forță motrice capabilă să vegheze cum este respectat dreptul la muncă și să contribuie la protecția social-economică a angajaților.

Suntem la o distanță scurtă de Congresul IV al CNSM și putem face o retrospectivă a calității activității sindicale a centrelor naționale-ramurale, dar și a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova.

Avem succese, dar și regrete - sigur, am realizat multe, dar pandemia ne-a creat și unele obstacole de care nu eram pregătiți în deplină măsură. De aici, și regretele că nu am fost capabili uneori să gestionăm situația cum am fi dorit, și nu am ajuns la rezultate mai bune la capitolul sănătatea și securitatea la locul de muncă, garanții sociale mai consistente în condițiile de muncă cu risc sanitar sporit.

Așteptările Federației Sindicatelor din Moldova „Sindlex” de la Congresul IV al CNSM nu sunt diferite de cele spre care năzuiește întreaga comunitate sindicală. Ele vin să accentueze necesitatea unei resetări la nivel național, ramural și teritorial. Deși noi, ca Federație, suntem în ascendență, încercările, la nivel național, de diminuare a rolului sindicatelor în viața profesională și în protecția socială ne îngrijorează. De aici vine și marea așteptare că sindicatul de mâine va fi mai combativ și mai vocal.

Astăzi, mulți politicieni care ieri activau în organizații internaționale în domeniul apărării drepturilor muncii și se opuneau muncii la negru, migrației necontrolate a forței de muncă, traficului de ființe umane, pledau pentru condiții motivante, după intrarea în legislativ, în executiv, au uitat de respectarea dreptului la o muncă decentă și la un salariu care ar oferi familiei posibilitatea să se întrețină și să muncească în Republica Moldova.

Este foarte important dialogul social și parteneriatul constructiv, unde părțile se ascultă și se ajută în a realiza și menține garanțiile sociale negociate prin Convențiile colective și Contractele colective de muncă.

Cheia succesului în mișcarea sindicală este de a negocia condiții bune de muncă, de salarizare și de odihnă a salariaților, de a monitoriza aplicarea cadrului legal în realizarea acestor drepturi și a promova o cât mai mare transparență instituțională, ca membrii de sindicat să simtă grija față de ei și pentru problemele cu care se confruntă.

Și totuși, reușita e în consecutivitatea și amploarea deciziilor, în caracterul și perseverența mișcării sindicale, precum și în Unitatea și Solidaritatea maselor.

Webinar

Sindicaliștii din Industria Chimică și Resurse Energetice au discutat probleme actuale

Sindicatul își exprimă îngrijorarea în legătură cu situația social-economică din R. Moldova și cu evoluția prețurilor din ultima perioadă. Declarații în acest sens a făcut Margareta Strestian, președinta Federației Sindicatelor Lucrătorilor din Industria Chimică și Resurse Energetice, în cadrul webinarului informativ cu genericul „Acțiunile sindicatelor în vederea protecției social-economice a salariaților”.

În debutul evenimentului, Margareta Strestian a făcut o analiză amplă a situației social-economice din țară și a măsurilor întreprinse de sindicate în situația dată. Pe 10 februarie, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) a expediat Parlamentului și Guvernului o declarație prin care a solicitat mai multe măsuri de suport al populației. Este vorba de compensarea tarifelor la gazele naturale și agentul termic, de unele măsuri de subvenționare a producătorilor, ca urmare a majorării prețurilor la carburanți și a tarifelor la resursele energetice. Scumpirile respective au dus la o creștere semnificativă a prețurilor, cu 17,5% la produsele alimentare și cu 12% la mărfurile nealimentare.

„Trebuie să constatăm că măsurile de suport al populației la momentul actual sunt insuficiente

Pe fundalul acestor majorări, a avut loc o scădere esențială a puterii de cumpărare a salariilor și pensiilor, depășind cu mult nivelul de creștere a cheltuielilor pentru întreținere.

„Cu regret, trebuie să constatăm că măsurile de suport al populației, în special al familiilor cu copii, al persoanelor în etate și al altor categorii vulnerabile, la momentul actual sunt insuficiente și necesită să fie suplimentate prin acțiuni de stopare a creșterii prețurilor, care au un impact negativ semnificativ asupra veniturilor salariaților și pensionarilor”, a menționat Margareta Strestian.

Sindicaliștii au venit și cu o serie de solicitări adresate Parlamentului și Guvernului pentru a sprijini populația și economia națională: asigurarea verificării corectitudinii majorării prețurilor la produsele alimentare și la mărfurile nealimentare; indexarea anticipată, începând cu 1 martie, a pensiilor și a prestațiilor sociale de stat; urgentarea stabilirii cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real; majorarea valorii minime a salariului lunar în sectorul bugetar, garantat de stat.

Totodată, sindicatele au solicitat reducerea cotelor TVA la produsele alimentare sociale de producție autohtonă (pâine, lactate, legume, fructe, crupe și carne); susținerea producătorilor autohtoni ca producția lor să se regăsească prioritar pe rafturile din magazine; acordarea subvențiilor producătorilor agricoli pentru achiziționarea carburanților, pentru desfășurarea lucrărilor agricole din primăvară.

Un angajament comun al partenerilor sociali

„Republica Moldova s-a confruntat cu o situație alarmantă, în anul 2021, când inflația a constituit tocmai 13,94%, iar conform prognozelor BNM pentru anul curent, acest indicator va crește în continuare, până la 18,8 la sută, ceea ce va afecta dezastruos nivelul de trai al populației din țară, al salariaților din toate

ramurile. În prezent, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real constituie 2.935 de lei pe lună sau 17,37 lei pe oră.

Conform rapoartelor statistice de la 01.01.2022, nu toate entitățile economice din ramură au stabilit salariul minim pentru prima categorie de salarizare de 2.935 de lei, în unele organizații acest salariu a rămas de 2.775 de lei pe lună sau 16,42 lei pe oră, calculat pentru un program complet de lucru în medie de 169 de ore pe lună.

Majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real, în mărime de 3.500 de lei, va constitui o măsură importantă de motivare a personalului din sectorul real și este un angajament comun al părților parteneriatului social”, a mai menționat Margareta Strestian.

Liderul sindical s-a mai referit în discurs la suportul financiar din partea sindicatelor acordat salariaților în perioada pandemică pentru procurarea medicamentelor, pentru investigații medicale și recuperarea sănătății. Dânsa a vorbit și de Convenția colectivă, ale cărei prevederi se respectă întocmai.

Președinții organizațiilor sindicale membre ale FSCRE, organizatorii sindicali din cadrul filialelor, sectoarelor, specialiștii din domeniul resurse umane, participanți la webinar, i-au avut în calitate de formatori pe Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică al CNSM, și consultantul superior Ana Moldovanu.

Specialistele i-au informat pe cei prezenți despre prevederile legale în domeniul protecției social-economice, aspecte privind impozitarea, asigurările sociale și medicale, măsurile de susținere socială a populației în contextul pandemiei, compensațiile acordate în legătură cu creșterea prețurilor și a tarifelor și despre condițiile de acordare a prestațiilor de asistență socială.

Natalia HADĂRCĂ

Reuniune

Biroul executiv al CNCNC a trasat prioritățile pentru partenerii sociali

Biroul executiv al Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective s-a întrunit recent într-o ședință. Aceasta a fost condusă de către Marcel Spatar, președintele Comisiei, ministru al Muncii și Protecției Sociale. La ședință au participat reprezentanții partenerilor sociali de nivel național.

În cadrul acesteia a fost aprobată ordinea de zi a următoarei ședințe a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective (CNCNC), care urmează să aibă loc pe 25 februarie.

Chiar în debutul ședinței, Sergiu Saiciuc, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), a propus ca la ședința CNCNC să fie inclusă chestiunea cu privire la prezentarea Convenției colective la nivel național vizând promovarea și dezvoltarea parteneriatului social, propunere susținută de membrii Biroului executiv.

De asemenea, în cadrul ședinței CNCNC de vineri, 25 februarie, sunt puse în discuție și chestiunea privind crearea mecanismelor extrajudiciare de soluționare a litigiilor individuale de muncă, precum și cea cu privire la situația în domeniul forței de muncă, fiind prezentat și discutat noul program de

ocupare a forței de muncă pentru perioada 2022-2026.

” CNSM este pentru majorarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real

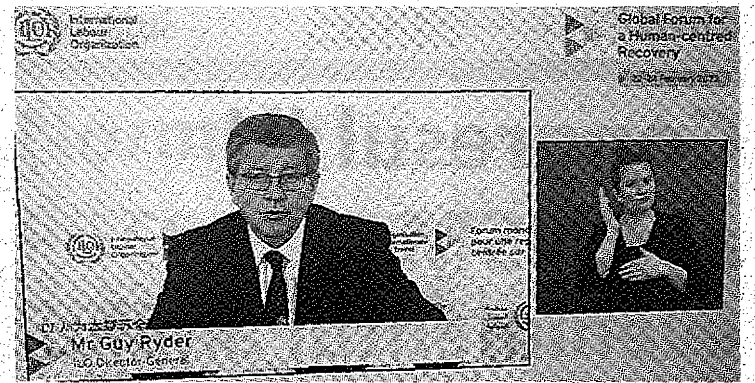
Totodată, în cadrul ședinței Biroului executiv, Sergiu Saiciuc a ținut să amintească și despre îngrijorarea și nedumerirea CNSM legată de tergiversarea majorării cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real. De altfel, acesta este un angajament comun al partenerilor sociali – Guvern, Sindicate și Patronate, agreat prin semnarea Memorandului între CNSM și Confederația Națională a Patronatului din Republica Moldova, precum și urmare a celor

convenite în cadrul ședinței Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective din 22.12.2021.

Reamintim că, după o pauză de aproape doi ani, în decembrie 2021 a fost relansată activitatea Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective în componentă actualizată, urmând ca întrunirile partenerilor sociali să fie organizate periodic.

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective este un organ tripartit autonom de interes public al parteneriatului social la nivel de țară, care are menirea de a soluționa problemele ce țin de domeniul muncii și cele social-economice. Comisia națională are un rol consultativ în elaborarea strategiilor și politicilor social-economice, în aplanarea situațiilor conflictuale la nivel național dintre partenerii sociali.

Galina MUNTEANU

Forum

Comunitatea mondială e pentru o redresare centrată pe om

Organizația Internațională a Muncii (OIM) a organizat, în perioada 22-24 februarie, Forumul mondial pentru o redresare centrată pe om. Întrunirea și-a propus să crească nivelul și coerența răspunsului internațional la impactul profund și inegal al crizei pandemice asupra oamenilor la nivel global. Acesta a reunit șefi de stat și de guvern, șefi de organizații internaționale și de bănci multilaterale de dezvoltare, precum și lideri ai angajatorilor și lucrătorilor din întreaga lume.

La acesta au participat și reprezentanți ai Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM): Polina Fisticanu, șefa Departamentului protecție social-economică, și Sergiu Iurcu, șef-adjunct al acestui departament. În cadrul forumului s-a discutat despre acțiunile și investițiile necesare pentru a promova locurile de muncă decente și creșterea economică favorabilă incluziunii; protecția socială universală; protecția lucrătorilor și sustenabilitatea întreprinderilor, dar și despre tranziția echitabilă către o economie globală neutră din punct de vedere al emisiilor de dioxid de carbon.

De asemenea, s-a discutat despre eforturile de cooperare consolidate și mecanismele instituționale privind impactul crizei Covid-19 asupra ocupării forței de muncă, continuității activității și mijloacelor de subsistență în întreaga lume, în special, în ceea ce privește regiunile, sectoarele și grupurile cele mai afectate, cum ar fi tinerii, femeile, întreprinderile mici și lucrătorii informali.

O altă sesiune de discuții a vizat protejarea lucrătorilor și susținerea întreprinderilor. Despre ce prevăd și cum sunt respectate standardele internaționale de muncă, mai ales în ceea ce privește securitatea și sănătatea la locul de muncă, timpul de lucru și salariile, genul și alte forme de discriminare, precum și celelalte principii și drepturi fundamentale la locul de muncă, inclusiv prin trecerea la formalitate.

Galina MUNTEANU

„Agroindsind” la 25 de ani

Să revenim la paradigma inițială: „Spre un sindicat combativ, modern și consolidat”

Lozincă „Spre un sindicat combativ, modern și consolidat” exprimă asociația a două evenimente extrem de semnificative pentru Federația Națională a Sindicatelor din Agricultură și Alimentație „Agroindsind” (FNSAA „Agroindsind”) – marcarea a 25 de ani de la Congresul III extraordinar al FNSAA „Agroindsind” și convocarea Congresului VIII ordinar al FNSAA „Agroindsind”, programat pentru anul 2022.

Semnificația primului eveniment constă în faptul că Congresul III al FNSAA „Agroindsind” din 27 noiembrie 1997 a lansat procesul fără precedent de reformare a sindicatului din agricultură și industria alimentară într-o formulă absolut nouă, radical deosebită de cea care prezenta la acel moment sindicalismul moldovenesc. Chipul nou al sindicatului agroindustrial, spre care Federația a pășit îndrăznet, sigur și cu bune rezulta-

te pe parcursul a cinci ani, este actual și astăzi. Un sindicat autentic poate fi doar independent, solidar, democratic, activ și rezultativ.

Este de menționat că, din păcate, dinamica cursului reformativ pornit a fost

stopată din cauza dezmembrării mișcării sindicale moldovenesti, imixtiunilor statului și a angajatorilor în treburile sindicale care s-au produs la mijlocul anilor 2000. Cele expuse mai pot fi completate cu alte episoade negative cunoscute de federația noastră.

Dar inima sindicalistă a Federației „Agroindsind” astăzi este plină de frumoasa experiență a primilor cinci ani legendari, de lecțiile însușite, precum și de speranța revenirii la cursul strategic autentic. La momentul actual, avem premise suficiente pentru a o lua de la capăt. Amintindu-ne de arhitectii și managerii debutului reușit al reformei – de regretații G. Porcescu, președinte al FNSAA „Agroindsind”, și V. Barbăneagră, primvicepreședinte în acele timpuri, astăzi, după 25 de ani, trebuie să spunem că le simțim foarte mult lipsa, dar, totodată, simțim și necesitatea de a relua urgent cursul trasat de ei.

Congresul VIII ordinar al FNSAA „Agro-

indsind”, al doilea principal eveniment al anului, va avea loc la 12 mai 2022. Tezele Platformei Congresului VIII reflectă poziția „Agroindsind” cu referire la Strategia Federației pentru perioada 2022-2027. Modul democratic de pregătire/organizare a Congresului și startul perioadei post Congres (Tezele Platformei pot fi accesate pe pagina web a FNSAA „Agroindsind” – <https://www.agroindsind.md/startul-ciclu-lului-de-comentarii-la-tezele-platformei-congresului-viii-al-fnsaa-agroindsind/>).

Este important de menționat faptul că miezul Platformei constă în reconstruirea cursului strategic al Federației „Agroindsind”, orientat spre modernizarea, reformarea, adaptarea la nevoile actuale a membrilor de sindicat, curs declarat de Congresul III extraordinar. Prin urmare, FNSAA „Agroindsind” revine la paradigma inițială – „Spre un sindicat combativ, modern și consolidat”.

Leonard PALII, vicepresedinte interimar al FNSAA „Agroindsind”

Cvadratura cercului

Dictatura bunului-simț

Ilie LUPAN

Chestia cu „întoarce și celălalt obraz” să fii plesnit, chiar dacă este scris în Biblie așa ceva, mi se pare vetustă și lipsită de sens în lumea noastră plină de tembelism și nerusinare când e vorba de relațiile dintre șef și subalterni...

În primul rând, oricât de umilă ar fi starea socială sau ierarhică a unui angajat, acesta ar trebui să aibă demnitate și să nu permită șefului să i se suie în cap sau să-l umilească... Fiindcă, dacă e să fim un pic mai serioși, de ce e membru al unui sindicat, care e menit să-l apere, nu e așa?

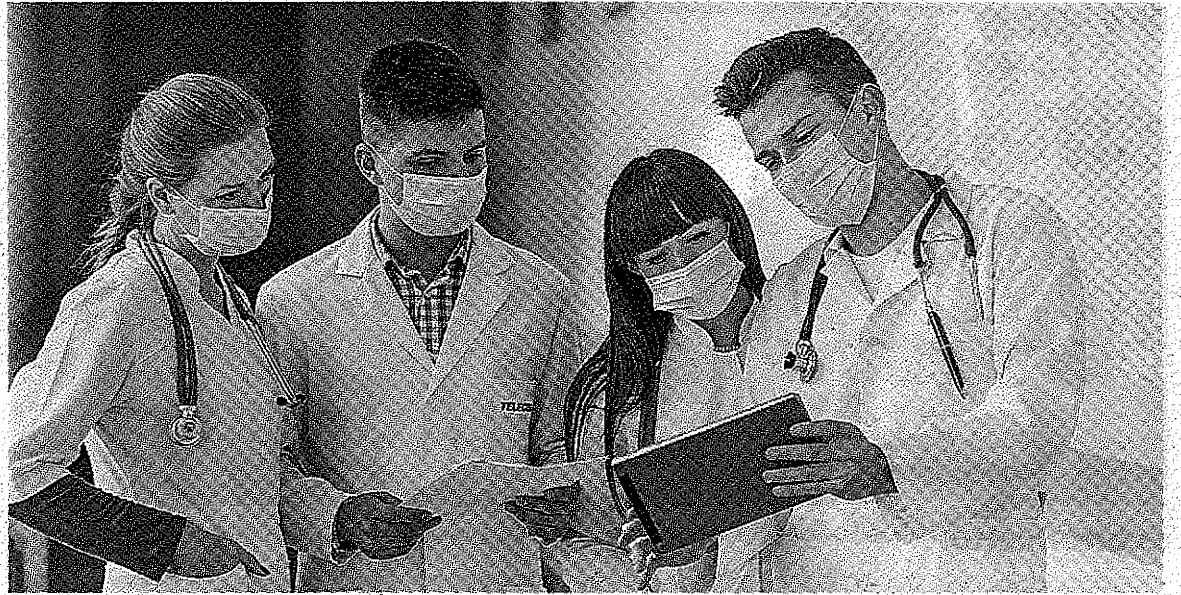
Este dovedit științific că angajații care au un șef bun, înțelegător, lucrează cu mai mult spor, productivitatea lor e cu mult mai mare decât cea a lucrătorilor care au un șef scortos sau tiran, care își hărțuiește subordonații la locul de muncă. Iar împotriva acestui fenomen negativ luptă toate sindicatele din lume, organisme internaționale precum OIM, ITUC ș. a.

Japonezii (unii zic că sunt cam duși cu pluta în privința asta) au găsit și un remediu pentru ca angajații să-și elimine stresul: instalează într-o sală un sac de box cu imaginea șefului imprimată pe acesta și muncitorii care au o oarecare supărare pe șef vin aici și lovesc cu ardoare în mutra șefului. Ei, noi (majoritatea dintre noi), crescuți și educați într-o societate foarte asemănătoare celei descrise de Orwell în „1984”, încă nu am ajuns la performanțele înregistrate de japonezi inclusiv prin grija față de angajați.

Am avut la viața mea șefi de tot felul: și mai buni, și mai puțin buni, și oameni competenți, dar și mediocrități. Iar aceștia acționau în funcție de pregătirea profesională, de caracter, de bunătatea sau de răutatea care îi rodea. Țin minte, un amic (care avea în subordine vreo zece oameni) mi s-a plâns odată că șeful i-a sugerat să scape de o persoană pe care el nu o agrea, să-i găsească vreun clenci, să-i dea mustrare, să o determine să plece. Colegul meu, om de caracter, i-a răspuns șefului că nu el a angajat-o ca s-o dea afară, că persoana respectivă e bine pregătită și că, la urma urmei, el nu vrea să fie folosit, să-și caute pe altcineva pentru așa treabă... Apoi, mi s-a destăinuit amicul, șeful l-a persecutat ani de zile, lovindu-l unde e mai dureros: la bani, la prime... Până la urmă, amicul meu și-a găsit un alt loc de muncă, unde a avut noroc de un șef mai bun.

Este adevărat, există și reversul medaliei cu un șef bun și moale. Cunoscut cazuri când subalterni și-au cerut scuze de la șef pentru tonul cu care au vorbit, deși acesta nu și-a arătat „mușchii de șef”. Șeful le-a răspuns că totul e ok, fiindcă formula „Dumnezeu să te ierte” îi părea o eschivare de la adevăratul mesaj de iertare...

După părerea mea, într-un colectiv (în care lucrează oameni de diferite caractere, temperamente, cu diferit nivel de cultură, de educație) ar trebui să domine dictatura. Dar nu cea clasică, de esență bolșevică, ci Dictatura bunului-simț... Un imbold interior din partea fiecăruia, și a șefului, și a angajaților. Și atunci am putea vorbi despre un anumit grad de fericire: când omul vine cu plăcere la serviciu și pleacă tot cu plăcere, cu bucurie acasă. Bineînțeles, serviciul presupune să faci ceea ce îți place și, desigur, să fii mulțumit și de salariu. Și încă ceva: oamenii cu simțul umorului au și bun-simț, dar și pot fi un bun liant pentru un colectiv de muncă. Așa că, glumiți, râdeți și la serviciu, fiindcă râsul prelungește viața...

Implicare

Sindicatul „SĂNĂTATEA” solicită ca rezidențiatul să fie inclus în stagiul de cotizare

Federația Sindicală „SĂNĂTATEA” consideră că perioada de rezidențiat reprezintă o perioadă contributivă, care, în temeiul art. 5 alin.(1) din Legea nr.165/2017, este eligibilă de a fi inclusă în stagiul de cotizare, având în vedere că pentru perioada menționată asigurații au achitat contribuții de asigurări sociale de stat.

„Salariații din ramura ocrotirii sănătății, absolvenții ai Universității de Stat de Medicină și Farmacie „N. Testemițanu”, care au urmat perioada de rezidențiat în cadrul instituțiilor medicale, sunt remunerați cu salarii lunare, din care se rețin atât impozitul pe venit, prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, cât și contribuțiile de asigurări sociale. Însă, în conformitate cu cadrul legal al funcționării sistemului public de pensii, perioada de internatură, secundariat clinic și rezidențiat sunt atribuite la perioadele necontributive ale asi-

guratului asimilate stagiului de cotizare”, se menționează în comunicatul de presă publicat pe site-ul sindsan.md.

„Sunt lezate drepturile unui număr impunător de lucrători medicali

Astfel, având în vedere că, pe perioada rezidențiatului, persoanele respective au beneficiat de salariu, fapt care este confirmat printr-un certificat eliberat de angajator (pentru perioada de până la 1999) sau în baza datelor persoanei asigurate din Registrul, prin excluderea perioadelor menționate din stagiul de cotizare pentru pensia anticipată, sunt lezate drepturile unui număr impunător de lucrători medicali care vor fi privați de dreptul de a-și stabili pensia respectivă pentru carieră lungă.

„De asemenea, prin neincluderea perioadelor date în stagiul de cotizare se încalcă principiul

contributivității definit în art. 3 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489/1999, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cùvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite”, menționează Federația Sindicală „SĂNĂTATEA”.

În acest context, Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și Federația Sindicală „SĂNĂTATEA” au intervenit cu un demers către Comisia parlamentară Protecție socială, sănătate și familie, către Ministerul Muncii și Protecției Sociale și Casa Națională de Asigurări Sociale, în vederea abordării subiectului vizând stabilirea pensiei anticipate pentru carieră lungă potrivit Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii.

„Aceste prevederi lezează dreptul la stabilirea pensiei salariatilor din ramura ocrotirii sănătății. Astfel, solicităm ajustarea actelor normative menționate pentru înlăturarea acestor lacune”, a declarat Aurel Popovici, președintele Federației Sindicale „SĂNĂTATEA”.

Natalia HADĂRCĂ

Inovație

Vârsta până la care se va putea ocupa o funcție publică, plafonată

Un funcționar public din Republica Moldova se va putea afla în funcție până la vârsta de 63 de ani, plus încă cinci ani cumulativ, scrie ziarulnational.md.

Plafonarea vârstei de ocupare a unei funcții publice a fost stabilită de către deputați în ședința Parlamentului de pe 17 februarie.

Documentul mai prevede excluderea, din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, a prevederilor ce vizează înregistrarea în carnetul de muncă a gradului de calificare, stimulărilor, consemnarea suspendării raporturilor de serviciu etc. Aceste informații vor fi înscrise în registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici.

Prevederile noului proiect de lege reglementează, de asemenea, munca la domiciliu și munca la distanță.

Economistul

Beneficiile Fondului de susținere a populației

Se mai acordă ajutoare materiale persoanelor sărace și vulnerabile din Fondul republican de susținere socială a populației? Sindicatele sunt în Căsuța de administrație? Cândva, persoanele cu probleme se puteau adresa și primeau până la 3000 de lei fără ancheta socială.

Tamara Iacovlev, Chișinău

Ana MOLDOVANU, consultant superior în Departamentul protecție social-economică al CNSM

Începând cu 1 ianuarie 2018, Fondul republican de susținere socială a populației și-a schimbat denumirea în „Fondul de susținere a populației”.

Fondul de susținere a populației este creat pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, finanțarea serviciilor sociale incluse în pachetul minim de servicii sociale în condițiile stabilite de Guvern, precum și pentru finanțarea cantinelor de ajutor social.

Sursele de finanțare a Fondului de susținere a populației sunt:

- 1) taxa de portabilitate – în mărime de 50 la sută din plata lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor;
  - 2) taxa aeroportuară – în mărime de 50 la sută din suma acumulată lunar din tariful pentru modernizarea aeroportului;
  - 3) transferurile obținute din plata suplimentară obligatorie în cuantum de 0,1 la sută din suma achitată la cumpărarea de către persoanele fizice a valutei străine în numerar și a cecurilor de călătorie în valută străină contra mijloace bănești în numerar la casele de schimb valutar și la băncile licențiate care desfășoară activitate de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, inclusiv prin intermediul aparatelor de schimb valutar;
  - 4) sponsorizări și alte încasări care nu contravin legislației.
- Mijloacele Fondului de susținere a populației se utilizează pentru finanțarea:

- 1) programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, și anume:

- ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan și familiile (soții, iar în cazul lipsei acestora, unul dintre părinții) participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă din Afganistan – până la 15 februarie;

- ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiile (soții, iar în cazul lipsei acestora, unul dintre părinții) participanților căzuți la datorie în acțiunile de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova – până la 2 martie;

- ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil, persoanele care s-au îmbolnăvit de boală actinică sau au devenit cu dizabilități în urma experiențelor nucleare, avariilor cu radiație ionizată și a consecințelor acestora la obiectivele atomice civile sau militare în timpul îndeplinirii serviciului militar ori special și familiile (soții, iar în cazul lipsei acestora, unul dintre părinții) participanților la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil decedați – până la 26 aprilie;

- ajutor material anual în mărime de 10000 de lei – pentru participanții la cel de-Al Doilea Război Mondial, pentru persoanele cu dizabilități de pe urma celui de-Al Doilea Război Mondial, precum și pentru persoanele care au fost încadrate în grad de dizabilitate în urma rănilor, contuziei, schilodirii, fiind antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-Al Doilea Război Mondial – până la data de 9 mai;

- ajutor material anual în mărime de 5000 de lei – pentru persoanele asimilate participanților la război, precum și pentru perso-

nele antrenate de organele puterii locale la strângerea munițiilor și a tehnicii militare, la deminarea teritoriului și a obiectelor în anii celui de-Al Doilea Război Mondial – până la data de 9 mai;

- ajutor material anual pentru soții supraviețuitori ai participanților la cel de-Al Doilea Război Mondial căzuți la datorie sau pentru persoanele cu dizabilități de pe urma celui de-Al Doilea Război Mondial decedate – până la 9 mai;

- ajutor material anual pentru victimele reabilite ale represiviilor politice din anii 1917–1990 – până la 6 iulie;

- compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor neînsuflite ale cetățenilor Republicii Moldova;
- 2) pachetului minim de servicii sociale, conform condițiilor stabilite de Hotărârea Guvernului nr. 716/2018. Suportul bănesc se acordă beneficiarului pentru reparația locuinței și/sau reparația/construcția sobei, adaptarea locuinței la necesitățile familiei/persoanei defavorizate, procurarea combustibilului pentru prepararea hranei și pentru încălzire în sezonul rece, procurarea mobilierului adaptat la necesități, precum și alte necesități stabilite în planul individualizat de asistență. Suportul monetar se acordă o singură dată pe parcursul anului în curs, iar cuantumul acestuia, în prezent, nu poate depăși suma de 6000 de lei. Identificarea familiilor/persoanelor defavorizate pentru acordarea măsurilor de asistență socială sub formă de suport monetar se realizează de către asistentul social comunitar și de alte persoane.

- 3) cantinelor de ajutor social. Sindicatele nu participă la administrarea acestui Fond. La proiectul politici bugetar-fiscale pentru anul 2022, sindicatele au atras atenția Guvernului asupra necesității alocării din bugetul de stat pentru anul 2022 a mijloacelor financiare necesare pentru suplimentarea veniturilor Fondului de susținere socială a populației ca urmare a anulării taxei pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă (veniturile Fondului de susținere a populației pentru anul 2022 sunt în mărime de 135,5 milioane de lei, față de 146,4 milioane de lei în 2021).

Avocatul

Normele de conducere preventivă

Recent, am fost stopat de poliția de patrulare și mi s-a întocmit un proces-verbal pentru încălcarea normelor de conducere preventivă – manifestarea unui comportament agresiv. Care sunt normele de conducere preventivă și ce înseamnă comportament agresiv?

Cristian A. Chișinău

Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier prevede noțiuni și reglementări referitor la chestiunile invocate.

Astfel, conducerea preventivă se definește drept comportament al conducătorului de vehicul care asigură prevenirea accidentelor în traficul rutier prin neadmiterea situațiilor periculoase în timpul conducerii vehiculului, precum și prin anticiparea și evitarea situațiilor periculoase ce pot fi provocate de ceilalți participanți la trafic.

Comportament agresiv se consideră efectuarea în mod intenționat de către un conducător de vehicul a unor acțiuni sau manevre succesive, neconforme cu prevederile Regulamentului circulației rutiere sau cu normele de conducere preventivă, prin care acesta creează neîntemeiat obstacole circulației, prejudiciul drepturilor altor participanți la trafic sau îi obligă să ia măsuri suplimentare pentru a preveni producerea unui accident sau a nu pune în pericol siguranța traficului.

Pentru conducătorul de vehicul sunt stabilite următoarele obligații: să respecte Regulamentul circulației rutiere; să urmeze periodic controlul medical, în funcție de categoriile și subcategoriile de vehicule; să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat și examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei ori consumului de droguri.

Totodată, conducătorul de vehicul este obligat să aplice în trafic norme de conducere preventivă și să nu adopte comportament agresiv, manifestat prin acțiuni precum: deplasarea succesivă, nereglamentară, de pe o bandă de circulație pe alta în scopul devansării, ocolirii vehiculelor; efectuarea manevrei de întoarcere prin folosirea sistemului de frânare; pornirea de pe loc a vehiculului prin demarare bruscă; agresarea conducătorului unui vehicul prin apropierea excesivă din spate sau din lateral, în mod repetat sau continuu, prin gesturi, cuvinte sau expresii obscene; folosirea repetată a semnalelor sonore și/sau luminoase pentru obligarea conducătorului vehiculului care circulă regulamentar în fața sa de a elibera, în mod nejustificat, banda de circulație; neasigurarea între două vehicule cu masa maximă autorizată mai mare de 3,5 tone,

Liubomir DUDULICA,
avocatmd@gmail.com

care circulă pe aceeași bandă în afara localității, a spațiului necesar revenirii pe bandă a unui vehicul care a efectuat depășirea; frânarea bruscă a vehiculului, în mod nejustificat, la revenirea pe bandă, imediat după depășirea unui vehicul, obligând conducătorul acestuia să schimbe direcția de mers sau să frâneze brusc pentru a evita impactul; depășirea unei coloane de vehicule, obligate să oprească sau să încetinească la pătrunderea într-o intersecție, la trecerea la nivel cu calea ferată sau în caz de forță majoră, în scopul de a plasa vehiculul în față sau în interiorul coloanei; circulația cu viteză în limita stabilită sau depășind această limită la o distanță foarte redusă față de un alt vehicul, înaintea, în spatele acestuia ori în lateral, în scopul agresării sau intimidării conducătorului acestuia; conducerea unui ciclomotor sau a unei motociclete pe o singură roată ori a unui cvadriciclu pe cele două roți din spate; circulația cu viteză redusă nejustificat pe o altă bandă decât prima, împiedicând circulația regulamentară a vehiculelor care se deplasează în urma sa; mersul înapoi cu spatele în scopul agresării sau intimidării celorlalți participanți la circulație; deplasarea neautorizată în grup cu vehicule și/sau motociclete sau ciclomotoare care circulă pe aceeași bandă sau pe benzi paralele, depășind limita de viteză ori cu viteză redusă nejustificat.

Conform Codului contravențional al R. Moldova, încălcarea de către conducătorii de vehicule a normelor de conducere preventivă conform prevederilor Legii nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier se sancționează cu amendă de la 12 la 24 de unități convenționale (o unitate convențională constituie 50 de lei) cu aplicarea a trei puncte de penalizare. Săvârșirea repetată a contravenției date pe parcursul aceluiași an calendaristic de către o persoană sancționată anterior, prin-o hotărâre/decizie definitivă, pentru această contravenție se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale cu aplicarea a șase puncte de penalizare.

7 SOCIETATE

Proiect de lege

Creșe la locul de muncă, o oportunitate pentru părinții cu copii

Angajatorii vor putea deschide în incinta întreprinderilor creșe pentru copiii angajaților. Un proiect de lege în acest sens a fost votat, recent, de Parlament în prima lectură. Documentul prevede modificări la Codul muncii, care urmează a fi completat cu un nou articol, și anume: „În vederea asigurării reconcilierii vieții profesionale cu cea de familie, angajatorul poate oferi salariaților săi servicii de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la trei ani, conform cadrului normativ aprobat de Guvern”.

În același timp, în Codul educației se propune a fi specificat că „servicii de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani pot fi oferite de către angajatori în beneficiul salariaților acestora, la nivel de unitate, cu suportarea tuturor cheltuielilor aferente din mijloacele proprii ale unității, conform cadrului normativ aprobat de Guvern”.

„Acest proiect de legi este o speranță de a rezolva problema femeilor cu copii mici, dar care nu au posibilitatea să stea până la trei ani în concediul de maternitate din cauza problemelor financiare sau doresc să nu-și întrerupă prea mult timp activitatea profesională pentru a nu se descalifica”, a

menționat Liuba Rotaru, președinta Comisiei de Femei a CNSM.

Sindicalista susține că femeile tinere trebuie încurajate să muncească, iar maternitatea nu ar trebui să fie o problemă pentru a-și putea continua serviciul. Cu atât mai mult cu cât în Republica Moldova problema discriminării femeilor nu a fost încă soluționată, acestea având salarii mai mici pentru munci egale cu ale bărbaților și, evident, pensii mai mici.

„Legea ar trebui să conțină anumite facilități pentru agenții economici, pentru

ca aceștia să fie interesați să deschidă creșe la locul de muncă, lucru ce va genera pentru ei cheltuieli și griji în plus”, susține Liuba Rotaru.

Potrivit unor date, în pofida faptului că legislația permite acordarea concediului pentru îngrijirea copilului până la data împlinirii vârstei de trei ani, numărul cererilor pentru astfel de concedii este mic din motivul că instituțiile ce oferă servicii de educație antepreșcolară sunt puține și nu corespund standardelor de sănătate și educare a copiilor. Conform datelor ofe-

rite de Biroul Național de Statistică (BNS), dacă în anul 2019 circa 22,5% din numărul copiilor cu vârsta între 1-2 ani erau încadrați în instituțiile de educație timpurie, în anul 2020, numărul acestora a scăzut până la 16,26%.

”

Părinții preferă să țină copiii mici acasă până la vârsta de trei ani

În perioada pandemică, numărul de femei care se retrag de pe piața muncii a crescut. Angajatele preferă să iasă în șomaj tehnic pentru a nu-și lăsa copiii singuri acasă. Potrivit BNS, în trimestru doi din 2020, numărul femeilor ocupate a scăzut cu 10%, iar în trimestrul trei – cu 8,2% față de trimestrele respective ale anului 2019, în timp ce numărul bărbaților ocupați a scăzut cu 3,6% în primul trimestru din 2020 și cu 7,6% în trimestrul doi.

După ce proiectul de lege va fi votat în lectura a doua, Guvernul, în termen de șase luni de la data intrării în vigoare a acestei legi, va aduce actele normative în concordanță cu noile modificări și va adopta acte normative care să permită punerea în aplicare a legii respective.

Natalia HADĂRCĂ

Aprecieri

Cei mai buni angajatori din țară, premiați de ANOFM

Cei mai buni angajatori din Republica Moldova, care s-au remarcat pe parcursul anului 2021, au fost premiați de către Agenția Națională pentru Ocupare a Forței de Muncă (ANOFM), în cadrul unei ședințe. Aceștia s-au evidențiat prin colaborarea activă și prin implementarea practicilor pozitive în vederea angajării în câmpul muncii a șomerilor, persoanelor cu dizabilități și a tinerilor specialiști.

La eveniment au participat reprezentanți ai ANOFM, ministrul Muncii și Protecției Sociale, Marcel Spatar, angajatori din diverse domenii ale economiei naționale, Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM).

„Evident că noi toți, și sindicatele, și ANOFM, nu am putea activa dacă nu ar fi angajatorii, care creează locuri de muncă, angajează persoane care se află în căutarea unui loc de lucru. Angajatorii înseamnă cei care achită salariile pentru cei care muncesc, precum și impozite în bugetul statului. Angajatorii înseamnă creșterea economică a țării. După primul an de pandemie, când am avut o descreștere economică de 7 la sută a

Produsului Intern Brut, vedem că în acest an situația s-a schimbat cu mult spre bine. Asta înseamnă că mai multe persoane sunt angajate, sunt mai multe locuri de muncă decente, asta înseamnă că sunt achitate și salariile și alte plăți sociale. Mă bucură faptul că avem o cooperare foarte bună între partenerii sociali, inclusiv în domeniul ocupării forței de muncă. Acest rezultat bun al cooperării este și rezultatul evenimentului de astăzi, când sunt premiați cei mai buni angajatori ai anului 2021. ANOFM este cea platformă care unește pe cel care oferă un loc de muncă și pe cel care caută un loc de muncă. Felicitări tuturor premianților!”, a remarcat în alocuțiunea sa Sergiu Sainciuc.

În cadrul evenimentului de decernare, desfășurat online, directorul ANOFM, Raisa Dogaru, a menționat că impactul crizei provocate de Covid-19 a lăsat o amprentă și asupra pieței muncii, iar mulți agenți economici au înregistrat pierderi în afaceri.

La rândul său, ministrul Marcel Spatar a relevat că premiarea celor mai buni angajatori are menirea de a încuraja în realizarea politicilor privind ocuparea forței de muncă, indiferent de sfera de activitate.

Evenimentul, ajuns la a doua ediție, a fost organizat de către Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă în parteneriat cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Galina MUNTEANU

Statistică

„Ziua Egalității Salariale” în R. Moldova

În anul 2022, o femeie a trebuit să lucreze până pe data de 21 februarie pentru a atinge valoarea câștigului unui bărbat în anul precedent, conform calculului în baza datelor Biroului Național de Statistică (BNS) privind câștigul salarial al femeilor și bărbaților.

Pe 21 februarie a fost marcată „Ziua Egalității Salariale”. Anual, în baza datelor BNS privind câștigul salarial al femeilor și al bărbaților, Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD) determină o zi calendaristică drept dată la care se recuperează decalajul în remunerare.

Potrivit CPD, în 2021, diferența de gen în salarii a înregistrat o ușoară scădere față de anul precedent. În pofida acestui fapt, tendința generală este clară: diferențele salariale au crescut constant pe parcursul ultimului deceniu, de la 12,2% în 2011 la 13,7 la sută în 2020. Diferențele salariale ar fi și mai mari, dacă am lua în calcul și nivelul de salarizare informală, care este mult mai mare în rândul bărbaților. În termeni monetari, pierderea financiară anuală a femeilor a atins valoarea de 19063 de lei în 2021.

În domeniile bine plătite, diferența salarială este și mai impunătoare. Astfel, în domeniul precum IT, editare sau finanțe și asigurări, decalajul de gen în remunerare atinge cote extrem de mari – 50% în domeniul activităților de editare, 44% în sectorul finanțelor, 38% în sfera IT etc. Diferențele de gen persistă, chiar dacă pe piața muncii sunt mai multe femei cu studii superioare, comparativ cu bărbații.

Diferențele în remunerare, pe termen lung, determină inegalități la etapa de beneficiere a pensiei pentru limita de vârstă.

VARIA

Tradiții

Vine, vine primăvara... cu Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor”

Zeci de renumiți artiști din Republica Moldova și de peste hotare vor participa la cea de a 56-a ediție a Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor”, care va avea loc, în mod tradițional, în perioada 1-10 martie, la Chișinău și în întreaga țară.

Potrivit organizatorilor, în total, Festivalul va include 40 de concerte, 19 dintre care în capitală, iar 21 în alte localități ale țării. O premieră în acest an este inaugurarea, pe 24 februarie, de Dragobete, în spațiul adiacent Palatului Național „Nicolae Sulac”, a Târgului „Mărțișor”.

În cadrul unei conferințe de presă, organizată cu această ocazie, Sergiu Prodan, ministrul Culturii, a menționat că cea de-a 56-a ediție a Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor” e posibil să fie ultima în acest format.

„Începând cu anul viitor, Festivalul Mărțișor ar putea trece Prutul, cu o agendă elaborată în comun pentru ambele țări. Este cel puțin o nobilă intenție, agreată și de ministrul român al Culturii, Lucian Romașcanu, urmare a discuțiilor prilejuite de întâlnirea interguvernamentală moldo-română care a avut loc recent la Chișinău.

Acest festival trebuie să aibă o amploare cât mai mare și un viitor strălucit”, a subliniat Sergiu Prodan.

Referindu-se la Târgul „Mărțișor”, Svetlana Badrajan, șefa Direcției patrimoniului a Ministerului Culturii, a menționat că la târg vor participa meșteri populari din întreaga țară. Tot aici, Muzeul Național de Etnografie și Istorie Naturală va organiza ateliere de confecționare și de purtare a Mărțișorului. Târgul va activa de la orele

16.00 până la 20.00 în zilele de lucru și de la 10.00 până la 20.00 în zilele de odihnă.

Festivalul Internațional de Muzică „Mărțișor” 2022 va debuta, pe 1 martie, cu un concert la Palatul Național „Nicolae Sulac”, organizat în cinstea compozitorului Eugen Doga, care împlineste 85 de ani în aceeași zi. Pe scenă vor evolua nume de primă mărime de pe ambele maluri ale Prutului: Orchestra Națională „Lăutarii”, Angry Band, Capela Corală „Doina”, Corul „Vocile primăverii”. Soliști: Paula Seling, Ana Maria Donose, Alexandra Coman, Irina Baiant, Brio Sonores, Vlad Miriță, Cătălin Josan și Cristina Pintilie.

Pe 2 martie, iubitorii de folclor sunt invitați la spectacolul aniversar al maestrului Ion Dascăl - „Viața mea - cântec și dor”. Pe 3 martie, publicul va descoperi cultura etniilor din Republica Moldova. La concertul cu genericul „Interetnica” vor evolua cu un program de tradiții ale etniilor lor ansamblurile de cântece și dansuri „Rodoliubie”, „Kadînja”, „Veselia”, „Mărțișor”, „Enigma romilor”, „Sturczanskie Dzwoneczki”, „Diuz-Ava.

Pe 5 martie, Alex Calancea Band va prezenta concertul „Mugur, Mugurel”; pe 7 martie, formația „Zdob și Zdub” - spectacolul „Primăvara vine-n țară”; la 8 martie - Vali Boghean Band - concertul „Iubito, pentru tine”; pe 9 martie, Orchestra Națională de Muzică Populară „Lăutarii”, condusă de maestrul Nicolae Botgros - concertul „Hora Primăverii”; și pe 10 martie - un concert al artiștilor Filarmonicii Naționale „Serghei Lunchevici”.

Artiștii Filarmonicii Naționale, ai Sălii cu Orgă, Ansamblul de dansuri populare „Joc”, acordeoniștii de la „Concertino”, precum și membrii Capelei corale „Doina” vor delecta publicul spectator de la Bălți, Cahul, Telenești, Hâncești, Căușeni, Nisporeni, Anenii Noi, Soroca și Cimișlia. Ansamblul „Joc” planifică să meargă și la Tiraspol.

Prima ediție a Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor” a avut loc în anul 1966 la Filarmonica Națională „Serghei Lunchevici” din Chișinău, ctitor al căruia a fost regretatul Alexandru Fedco, fost director al Filarmonicii.

Anatol FIȘER

Afiș cultural

CONCERTE

26 februarie
Palatul Republicii - Anatolie Lopicus și Iurie Mahovici - În ritmuri de dans - ora 18.00

27 februarie
Sala cu orgă - „Copii cântă Chopin” - 16.00

1 martie
Palatul Național „Nicolae Sulac” - „85 de primăveri” - 18.00

2 martie
Palatul Național „Nicolae Sulac” - „Viața mea - cântec și dor” - 18.00

TEATRU

25 februarie
„Eugene Ionesco” - „Regele Lear” - 18.30

Satiricus „I. L. Caragiale” - „Casa” - 18.30
„A. P. Cehov” - „Pasiunea Maddalenei” - ora 18.30

26 februarie
„Mihai Eminescu” - „Aveți ceva de declarat?” - ora 18.00
Satiricus „I. L. Caragiale” - „Fata de la colegiu sau nu sunt o jucărie” - 18.30
„Eugene Ionesco” - „Iubirea la proști” - 18.30
„A.P. Cehov” - „Păzeal Mătușelei!” - 18.30
Teatru „Guguță” - „Căprita Ștengăriță” - 11.00

27 februarie
Teatrul Național de Operă și Balet - „Paiate” - 17.00
„Eugene Ionesco” - „Fiți sănătos, domnule!” - 18.30
Satiricus „I. L. Caragiale” - „Banii, banii sau „borsetka” - 18.30
„A.P. Cehov” - „Divele, sau în teatru doar fete” - 18.30
„Lucașfărul” - „Păcală” - ora 12.00
Teatru „Guguță” - „Ursulețul Winnie-Pooh” 2+ - 11.00

Horoscopul săptămânii

BERBEC

Sunteți implicat într-un proces de lungă durată care necesită răbdare din partea dvs. Aveți de învățat enorm din această lentă evoluție. Pas cu pas, se clădește sub ochii dvs. viitorul succes la care visați, deci trebuie să acceptați acest ritm de înaintare.

TAUR

Acasă, totul evoluează foarte bine, pentru că reușiți să adunați în jurul dvs. și pe ceilalți membri ai familiei pentru un plan comun. Sunteți creierul acestei acțiuni, pe ceilalți îi motivează susținerea dvs. capacitatea de a-i stimula.

GEMENI

Inima plânge în tăcere și nu doriți să spuneți nimănui ce se întâmplă în interiorul dvs. ca nu cumva să lăsați impresia unui om slab. Ar fi mai bine să vă destăinuiți unui prieten intim, pentru că există cineva alături de dvs. care va ști să vă alunge suferința.

RAC

Veți primi o lecție bună despre amabilitate, despre politete. Întâlniți o persoană educată, care se poartă minunat în relație cu oricine și astfel puteți afla cum e mai bine să tratați oamenii din jur. Sunteți pe drumul cel bun către perfecțiunea spre care tindeți.

LEU

Vă preocupă soarta unor investiții și stați și chibzuiți atent la pașii următori, ca să fiți sigur că nu faceți nici o greșală. Sunteți atent la cele mai mici cheltuieli, vreți să stabiliți o strategie bine pusă la punct ca să nu vă ia nimic prin surprindere.

FECIOARĂ

Un mare noroc apare în cale prin intermediul unei informații salvatoare. Nu numai că va rezolva ca prin farmec una din marile dvs. probleme, dar deschide o perspectivă nouă asupra viitorului unor acțiuni. Porniți pe calea asta optimist și încrezător: totul va fi ocrotit de undeva de sus.

BALANȚĂ

Vreți să fiți lăsat să decideți singur ce aveți de făcut, de aceea sunteți pregătit sufletește să dați startul unei acțiuni noi în care veți investi tot ce aveți mai bun în dvs. Inteligență, curaj, idei, creativitate, energie, toate acestea vor conduce la un succes de zile mari.

SCORPION

Trebuie să vă implicați într-o competiție care are ca scop obținerea unui succes, dar aveți alături concurenți redutabili. Nu sunteți cu nimic mai prejos, sunteți la fel de bine pregătit, dar emoțiile negative nu vă lasă să arătați de ce sunteți în stare.

SĂGETĂTOR

Visați de multă vreme la o veste bună sosită de sus, să întâlniți un om pe care îl priviți ca pe marele salvator și aveți noroc: sunt mari șanse ca visul dvs. să devină realitate și omul de la care aveți atâtea speranțe să vă stea în față, să vă îndrume.

CAPRICORN

Ziua este incitantă și vă oferă tot felul de provocări. Nu-i ascultați pe cei care se plâng întruna în preajmă, pentru că v-ar putea trage în jos, ci profitați de cea mai mică sursă de speranță, de cel mai mic lucru bun care se întrevede la orizont ce v-ar putea scoate din acest impas.

VĂRSĂTOR

Munciți cu sânge la un proiect ce necesită un consum imens de energie. Sunteți conștient că numai de implicarea dvs. depind rezultatele, de aceea vă aplecați cu interes asupra celor începute. Sunteți mulțumit cum evoluează, dar și mai fericit ați fi dacă ați vedea că și ceilalți direct implicați privesc la fel de serios această muncă.

PEȘTI

Contactul cu autoritățile sau cu reprezentanții unei instituții de la care așteptați un anumit răspuns merge defectuos și se poartă cu dvs. de parcă v-ar scoate la tablă, gata să vă dea nota proastă. Va trebui să luptați pentru poziția dvs. și să nu vă lăsați copleșit de o funcție superioară.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera Inregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md

Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADĂRCA,
tel.: 069610372

Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor:
Sergiu BALTAGA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Mihail Hîncu;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Oțean;
Tatiana Marian.